

uden Afstemning eller bortfalde. Dette gjælder saaledes om Endringsforslaget under Nr. 12 til § 6, hvis Vedtagelse vil medføre, at Forslagene under Nr. 13, 14, 15, 17 og 18 maae betragtes som vedtagne, hvorimod de maae bortfalde, hvis Endringsforslaget under Nr. 12 forkastes. Vedtagelsen af Forslaget under Nr. 4 vil medføre, at Forslagene under Nr. 5, 6 og 7 bortfalde, og Vedtagelsen af Forslaget under Nr. 20 vil medføre, at Forslaget under Nr. 21 bortfalder. Nogle af Forslagene ere stillede under Forudsætning af, at et andet Forslag vedtages; dette er saaledes Tilfældet med Forslaget under Nr. 31, der, som det ogsaa udtrykkeligt er bemærket, er stillet eventuelt, forsaavidt Forslaget under Nr. 11 vedtages, og det Samme gjælder om Forslaget under Nr. 35. Forøvrigt vil Afstemningsordenen rette sig efter Lovudkastets Paragrapher og være den, hvori Forslagene ere opførte i Betænkningen. — Forhandlingerne over dette Afsnit ere saaledes aabnede. Den ærede Ordfører har Ordet.

Ordføreren (Fallefen): Vedtagelsen af det Lovudkast om Værnepligt, der nu foreligger til Behandling, vil man kunne betragte som en foreløbig Afslutning paa Gjennemførelsen af det Værnepligtsystem, der blev indført heri Landet samtidigt med den constitutionelle Forfatning. Den første Værnepligtslovs væsentlige Særkende var som bekendt det, at Værnepligten, der tidligere paaahvilede en enkelt Stand, blev udvidet til Alle, der havde dansk Indfødsret. Denne Lov blev noget fyldigere udviklet ved Loven 2den Marts 1861, navnlig for de Befarnes Bedkommende, thi disse bleve alene paa Grund af deres Stilling som Befarne betragtede uden Sessionsbehandling som udfærdne til Søjtenesten og som hjemforlovede med Ret til at søge deres Erhverv, hvorfomhelst de vilde. Det Lovudkast, der idag foreligger, er en Følge tildeels af det tidligere vedtagne System, men navnlig af den nye Hærlov, ifølge hvilken det var nødvendigt, at saavel Stilling som Vilkårsbetingning bortfaldt. Lovudkastet giver imidlertid ikke alene Bestemmelse herom, det søger ogsaa at ændre Forskjelligt i Enkelthederne af Principets Gjennemførelse; men denne Gjen-

nemførelse har Udvalget ikke overalt kunnet tiltræde. Det er imidlertid lykkedes om de fleste Punkter at skaffe Enighed tilveie mellem den ærede Minister og Udvalget, og i alle saadanne Punkter, om hvilke dette er Tilfældet, skal jeg, saavidt muligt, henholde mig til Betænkningen, hvori i al Korthed, men, som Udvalget haaber, ogsaa klart og tydeligt siges, hvad der er Grunden til Endringsforslagene. Det første Endringsforslag er ikke stort Andet end en Redactionsforandring, det har dog forsaavidt reel Betydning, som man ligesuldt er Værnepligten undergiven, hvad enten man opholder sig i Kongeriget Danmark eller ikke. Jeg vil samtidigt hermed nævne Forslaget under Nr. 3, hvor man har foreslaaet, at Ordene „Kongeriget Danmark“ forandres til „den øvrige Deel af Riget“; det er forsaavidt en Realitetsforandring, som Færøerne ifølge Lovgivningen høre ind under Kongeriget; man kan altsaa ikke sige, at man er fritagen for Værnepligt paa Færøerne, saalænge man ikke har „erhvervet fast Hjem nogetsteds i Kongeriget Danmark“, idet Færingerne som saadanne allerede have fast Hjem i Kongeriget.

Endringsforslaget under Nr. 2 kan jeg ikke komme slet saa hurtigt bort fra. Fleertallet her bestaaer af samtlige Udvalgets Medlemmer med Undtagelse af Ordføreren, og Forslaget gaaer ud paa, at de Geistlige ikke som hidtil skulle være fritagne for Værnepligt, men i alle Henseender være undergivne den samme Værnepligt, som Statens øvrige Underfaatter ere underkastede. Fleertallet støtter sit Forslag paa, at den Grundtanke, hvorpaa Lovforslaget hviler, at Alle skulle deeltage i den almindelige Værnepligt, ikke er gennemført, naar en større Klasse af Medborgere kunne undtages. — Fleertallet mener fremdeles, at da det ofte kan falde i Geistlighedens Lod at opfordre netop til Tapferhed og til at hengive sit Liv for Fædrelandet, saa vil Geistligheden allerbedst kunne vise Oprigtigheden af sine Udtalelser ved selv at deeltage i Landets Forsvar. Endelig mener Fleertallet, at der er mange andre Embedsmænd, som det ogsaa kunde synes burde være undtagne, men for hvilke der dog ingen Undtagelse er. Man kunde saaledes tænke sig, at endog en Minister, at Amtmænd og Departe-